

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до типового договору оренди захисних споруд цивільного захисту»

1. Мета

Проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до типового договору оренди захисних споруд цивільного захисту» (далі — проєкт постанови) розроблено з метою приведення типового договору оренди захисних споруд цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 березня 2017 р. № 138, у відповідність із вимогами Закону України від 29 липня 2022 р. № 2486-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення вимог цивільного захисту під час планування та забудови територій» (далі — Закон).

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Законом внесено зміни до статті 32 Кодексу цивільного захисту України, що суттєво впливають на умови типового договору оренди захисних споруд цивільного захисту.

У прикінцевих положеннях Закону, зокрема, поставлено завдання Кабінету Міністрів України забезпечити протягом двох місяців з моменту набрання чинності Законом:

приведення договорів оренди захисних споруд цивільного захисту (їх частин), які перебувають у державній власності, у відповідність із вимогами Закону;

прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації Закону;
приведення нормативно-правових актів у відповідність із Законом.

З метою виконання поставлених завдань потребує коригування типовий договір оренди захисних споруд цивільного захисту, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 10 березня 2017 р. № 138.

3. Основні положення проєкту акта

Акт спрямовано на удосконалення та гармонізацію вимог законодавства, що діє у сфері цивільного захисту, за напрямом організації оренди захисних споруд цивільного захисту (далі — захисні споруди).

Так, Законом внесено зміни до частини чотирнадцятої статті 32 Кодексу цивільного захисту України (далі — Кодекс), що суттєво впливають на норми типового договору оренди захисних споруд цивільного захисту, а саме:

«Розірвання договору оренди захисної споруди цивільного захисту (її частини), яка перебуває у державній або комунальній власності, здійснюється шляхом письмового повідомлення орендаря про таке розірвання не пізніше як за 24 години до розірвання договору.

У такому разі орендар зобов'язаний звільнити захисну споруду цивільного захисту (її частину) протягом 24 годин з моменту повідомлення про розірвання договору.

Істотною умовою договору оренди захисної споруди цивільного захисту (її частини), яка перебуває у державній або комунальній власності, є умова щодо розірвання такого договору в односторонньому порядку у разі:

1) порушення порядку використання у мирний час захисної споруди цивільного захисту (її частини) для задоволення господарських, культурних і побутових потреб;

2) невиконання орендарем вимог частини шістнадцятої цієї статті.».

Також Законом статтю 32 Кодексу доповнено новою частиною шістнадцятою, вимоги якої також впливають на норми типового договору оренди захисних споруд цивільного захисту, такого змісту:

«16. У разі приведення єдиної державної системи цивільного захисту, її складових у режим підвищеної готовності, виникнення надзвичайної ситуації, введення надзвичайного стану та в особливий період захисні споруди цивільного захисту, споруди подвійного призначення, найпростіші укриття незалежно від форми власності повинні приводитись у готовність до прийому населення у термін, що не перевищує 24 годин, крім захисних споруд цивільного захисту, що перебувають у постійній готовності до використання за призначенням.

Приведення захисної споруди цивільного захисту, споруди подвійного призначення, найпростішого укриття у готовність до прийому населення може передбачати необхідність звільнення такого об'єкта від майна третіх осіб. У разі відмови орендаря звільнити захисну споруду цивільного захисту (її частину) у зазначений строк чи неможливості встановити його місцезнаходження здійснюється доступ до такої захисної споруди без отримання згоди її користувача (несанкціонований доступ) для приведення захисної споруди у готовність до прийому населення. Такий доступ здійснюється відповідно до положень статті 29 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».

Враховуючи вищезазначене, пропонується пункти 37 та 39 типового договору оренди захисних споруд цивільного захисту викласти у новій редакції:

«37. Договір розривається у разі:

для захисних споруд, що перебувають у державній або комунальній власності: порушення орендарем визначених законодавством порядку використання у мирний час захисної споруди (її частини) для задоволення господарських, культурних і побутових потреб та/або термінів її приведення у готовність із використання за призначенням (прийому населення);

приведення єдиної державної системи цивільного захисту, її складових у режим підвищеної готовності, виникнення надзвичайної ситуації, введення надзвичайного стану та з початком особливого періоду;

відмови орендаря від звільнення на вимогу орендодавця захисної споруди (її частини) від майна третіх осіб у разі настання випадків, передбачених абзацами другим та третім цього пункту;

виключення захисної споруди з фонду захисних споруд;
купівлі орендованої захисної споруди орендарем (для захисних споруд, що перебувають у приватній власності);
знищення орендованої захисної споруди;
за згодою Сторін або за рішенням суду.

39. У разі припинення або розірвання цього договору захисна споруда, за винятком випадків, передбачених абзацами другим — четвертим пункту 37 цього договору, повертається орендарем орендодавцю протягом трьох робочих днів.

У випадках, передбачених абзацами другим — четвертим пункту 37 цього договору, захисна споруда (її частина) повертається орендарем орендодавцю протягом 24 годин з моменту повідомлення про розірвання договору.

Розірвання договору оренди захисної споруди (її частини), яка перебуває у державній або комунальній власності, здійснюється шляхом письмового повідомлення орендаря про таке розірвання не пізніше як за 24 години до розірвання договору.

У разі відмови орендаря звільнити захисну споруду (її частину) у зазначений строк чи неможливості встановити його місцезнаходження здійснюється доступ до такої захисної споруди без отримання згоди її користувача (несанкціонований доступ) для приведення захисної споруди у готовність до прийому населення. Такий доступ здійснюється відповідно до положень статті 29 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».

4. Правові аспекти

Проект постанови розроблено відповідно до вимог пункту 2 частини другої розділу II «Прикінцеві положення» Закону.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Згідно з вимогами статті 20 Кодексу забезпечення своїх працівників засобами колективного захисту, зокрема захисними спорудами, належить до завдань та обов'язків суб'єктів господарювання, які здійснюють утримання таких споруд за рахунок власних коштів.

Разом з цим утримання захисних споруд здійснюється суб'єктами господарювання у межах видатків, передбачених на утримання належного їм нерухомого майна.

Враховуючи вищезазначене, реалізація проекту постанови не потребуватиме додаткового фінансування з державного чи місцевого бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект постанови не підлягає проведенню громадського обговорення, погодження з обласними та Київською міською державними адміністраціями, Асоціацією міст України.

Проект постанови не стосується питань соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної, сфери наукової та науково-технічної діяльності.

7. Оцінка відповідності

Проект постанови стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, оскільки спрямований на забезпечення права на життя.

У проекті постанови відсутні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації.

Проект постанови не потребує проведення громадської антикорупційної, громадської антидискримінаційної та громадської гендерно-правової експертизи.

8. Прогноз результатів

Реалізація акта має позитивно вплинути на забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави.

Реалізація акта не вплине на розвиток регіонів, ринок праці, рівень зайнятості населення, громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп, екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Затвердження акта удосконалить вимоги щодо організації оренди захисних споруд, а також її припинення у разі настання форс-мажорних обставин (виникнення надзвичайних ситуацій, початку особливого періоду тощо).

За предметом правового регулювання акт не матиме впливу на ринкове середовище, розвиток регіонів, ринок праці, рівень зайнятості населення, громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп, екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Негативний вплив від реалізації акта не прогнозується.

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Держава	Зменшення матеріальних та людських втрат від негативного впливу надзвичайних ситуацій у мирний час та в особливий період шляхом забезпечення захисту населення у фонді захисних споруд	Прогнозується відсутність витрат на проведення термінових евакуаційних заходів та забезпечення життєдіяльності евакуйованих осіб, зменшення кількості осіб, здоров'ю яких загрожує шкода, а також загиблих унаслідок надзвичайних ситуацій, і відповідних витрат (на їх лікування або поховання)
Суб'єкти господарювання	Збільшення термінів (з 12 до 24 годин) для припинення оренди та повернення орендованої захисної споруди	Актом передбачено удосконалити механізми припинення оренди захисних споруд, що перебувають у державній та комунальній власності
Громадяни	Збереження життя та здоров'я під час надзвичайних ситуацій у мирний час та в особливий період	Актом передбачено удосконалити механізм приведення у готовність до використання за призначенням (укриття населення) орендованих захисних споруд, звільнення їх у разі необхідності від майна третіх осіб

Голова Державної служби України
з надзвичайних ситуацій

Сергій КРУК

_____ 2022 р.